

ቀዳሞት ግጥማት ሓርነታዊ ቃልሲ

8ይ ክፋል

መምህር ነጻረአብ አዛዚ

አኼባ በርገሸሽ - መስከረም 1962

ድሕሪ መስዋእቲ ሓምድ እድሪስ ዓዋተ፡ ተጋደልቲ ንፍሉይ ስርሒት እንተዘይኮይኑ፡ ብጥርኑፍ እዮም ዝገገዙ ዝነበሩ። ኣብ መስከረም 1962፡ ዑስማን ሳልሕ ሳበ ሱዳን ኣተወ። ምስ ዑመር እዛዝ፡ መሓመድ እድሪስ ሓጅን ጣህር ሳልምን ድማ፡ ካብ ከሰላ ተበጊሱ ጋሽ ብምብጻሕ፡ ንመጀመርታ ጊዜ ኣብ በርገሸሽ (ካብ ሃይኮታ ንወገን ደቡብ) ምስ ተጋደልቲ ተራኽቦ። ነቶም ተጋደልቲ ብምትብባዕን ርእይቶኦም ብምስማዕን ከኣ፡ ዝርዝር ኣስማቶም ሰኒዱ ንጎሰንስ ዝጠቐሞ ስእልታት ወሰደ። ኣብዚ ፈላሚ ወግዓዊ ርክብ ላዕለዋይ ባይቶን ተጋደልቲን፡ ነቶም ዕጡቓት እትመርሕ ሓሙሽተ ዝኣባላታ መሪሕነት ክትቀውም እንከላ፡ ኣቦ-መንበርነት ንመሓመድ ዑመር ዓብደላ ተዋህቦ። ኣብቲ ኣኼባ 44 ተጋደልቲ 18 ብረት ዝዓጠቁ፡ ዝተረፉ ከኣ ሴፍ ዝዓጠቁ ተሳቲፎም። ድሕሪ ኣኼባ በርገሸሽ፡ ተጋደልቲ ናብ ክልተ ጋንታ ተኸፍሉ። ቀዳመይቲ ጋንታ መሓመድ እድሪስ ሓጅን ዑመር እዛዝን ዝመርሕዋ፡ ካልኣይቲ ጋንታ

ድማ አቡ ጥያራን ዑስማን አቡ-ሸነበን ዝመርሕዎ። ሳብ ካብ ሜዳ ምስ ተመልሱ፡ ምስ ሰበሰልጣን ሱዳን እውን ተራኸበ። ቅሩብ ጸኒሑ ነቶም ተጋደልቲ፡ ሓደ ሸሕ ጠያይትን ክዳውንትን ለኣኸሎም። ክሳብ'ቲ ግዜ'ቲ ዝጠቅም ሓገዝ ይረኽቡ ኣይነበሩን። እቶም ተጋደልቲ ክሳብ ውልቃዊ ንብረቶም ብምውፋይ ነቲ ቃልሲ ኣሳልዩዎ እዮም። ናይዚ ቀሊል ኣብነት፡ አቡ ጣያራ ኣብ ከሰላ ዝነበሮ ገዛ ክሸይጥ ከሎ፡ አቡ- ሸነበ ድማ ናብ ቀቢላኡ ከይዱ ስለዝለመኖም፡ 100 ጅኔህ (ዓሰርተ ከብቲ ከግዝእ ዝኸእል) ኣዋጺኦም ሂሮም። ብኸምዚ ድማ ሸግሮም ይፈትሑ ነበሩ።

ዓመተ 1962፡ እቲ ንተሓኤ ዝመርሕ ዝነበረ ማእከላይ ሸማግለ ብመጅልስ ኣል- ኣእሶላ ወይ ላዕለዋይ ባይቶ ዝተተከአሉ ግዜ እዩ። እድሪስ መሓመድ ኣድም ኣቦ መንበር፡ ዑስማን ሳልሕ ሳብ ሓላፊ ዝምድናታት ወጸኢ፡ እድሪስ ዑስማን ገላውድዮስ ድማ ሓላፊ ወተሃደራውን ፖለቲካውን ጉዳያት ኮይኖም ድማ ተመዘዙ።

ምትሓዝ ፈዳይን ኣብ ከረን ጥቅምቲ 1962

ከረን፡ ኣቐርደት፡ ባረንቱ፡ ተሰነይ፡ ጎልጅ፡ ናብ ከሰላን ሜዳን ብዝነበረን ቅርብት፡ ሓለፋ ካልኣት ንጥፈታት ቃልሲ ዝካየደለን ዝነበራ እየን። ኣብኣተን ዝነበሩ ስሩዓት፡ ጽጹይ መጽናዕቲ ብምክያድ ኣብ ስርሒታት ፈዳይን ይተሓጋገዙ ነበሩ። ኣጽዋር ናብ ተጋደልቲ ኮነ ንስርሒት ናብ ውሽጢ ከተማ የበጸጹሉን ፈዳይን የዕቅዱን።

ኣብ ጥቅምቲ 1962፡ ካብ ኣቐርደት ናብ ከረን ዝተላእከት ህጽጽቲ መልእኽቲ፡ ኣርባዕተ ፈዳይን ከረን ክኣትዉ ምኽኖምን ክቐበልዎምን እትሕብር ነበረት። ዓሊ መሓመድ ሳልሕ፡ ኣስማት ናይ ኣርባዕተ ተጋደልቲ (ሓምድ ዑስማን ጠምባር፡ መሓመድ ኣሕመድ ዓወድ፡ ኣድም እድሪስ ሱከርን መሓምድ ጅምዕ ኣድምን) ምስ ረኣዩ ብሓደ ካብኣቶም ሰግኦ። ሓምድ ዑስማን ጠምባር፡ ኣቐዲሙ ብዝተፈጸመ ቅንጻላ ናይቲ ኣብ ኣቐርደት ዝነበረ ካፕተን ኣስፍሃ ካሕሳይ ተጠርጢሩ፡ ስሙን ስእሉን ኣብ ኩለን ከተማታት ኤርትራ ተዘርጊሑ ነበረ። ዓሊ እውን፡ ንገዛእ ርእሱ፡ በቲ ናይ ኣቐርደት ስርሒት ተጠርጢሩ፡ ቀቅድሚ ምማጻእ ናይቶም ፈዳይን ተኣሰረ። በዚ ድማ፡ እቶም ካልኣት ስሩዓት፡ ነቶም ፈዳይን ተቐቢሎም ኣብ ሕለት ወረባ ኣብ ገዛ ኣሕምድ ዳፍር ኣእተውዎም። ኣብኡ ኮይኖም፡ ንኩለኔል እርዳታው በለጠ ክከታተልዎ ጀመሩ። እንተኾነ፡ ንባዕሎም ኣብ ዓይኒ ሰለይቲ ኢትዮጵያ ኣተዉ። ብ10 ጥቅምቲ 1962 ድማ፡ ዋና ገዛን ሓደ ካብቶም ፈዳይን መሓመድ ኣድም ጅምዕን ንከተማ ወጺኦም ከለዉ፡ እቶም ሰለሰተ ተጋደልቲ ምስ ኣርባዕተ ሸጉጥን ሓሙሽተ ቦምባን ኣብ ትሕቲ ቁጽጽር ወግሉ። እዚ ፍጻመዚ ንመንግስቲ ዓቢ ፍናን ዝሃበ

ኮይኑ፡ እቶም ሰለስተ ፊዳይ ን ክሳብ 1975 ብስርሒት ተጋደልቲ ካብ ቤት ማእሰርቲ ዝወጹ፡ ንኣስታት 13 ዓመታት ኣብ ቀይዲ ጸንሑ።

ውግእ መትከሊት

ብ15 ጥቅምቲ 1962 ገለ ተጋደልቲ ኣብ መተከሊት፡ ማርያ ጸላም ምስ ሓይሊ ፖሊስ ጎፊ-ጎፍ ተራኸቡ። እዞም መሓመድ ዑመር ዓብደላ (አቡ-ጥያራ) ዝመራሒኡም ተጋደልቲ ምስቶም ፖሊስ ገጢዞም፡ 4 ክቕትሉ ከለዉ ሓደ ኣቕሰሉ። ሓደ ካብቶም ዝሞቱ ፖሊስ፡ ፕሪሞ ሰርጀንት መሓመድ ዓሊ ነበረ። ድሕሪኡ ፍጻሜዚኡ፡ ኣመሓዳሪ ኣውራጃ ሰንሒት ዝነበረ ፊተውራሪ እምባዩ ሃብተ፡ ቦቲ ኣብ ሓልሓልን ማርያን ዝርከብ ዝነበረ ናይ ጸጥታ ጸገማት፡ ‘ምንቅስቃስ ሸፋቱ (ተጋደልቲ) ተኸታቲልኩም ኣበሬታ ኣየመሓላለፍኩምን’ ብዝብል ክሲ ንሰለስተ ሹማምንቲ ካብ ስልጣኖም ኣለዩም። ቅድሚ ምውዳእ ዓመተ 1962 ተጋደልቲ ኣብ ሓያሎ ንቕጣታት ፖሊስ፡ ጎኖ፡ ገርሰት፡ ጎሊጅን ባረንቱን መጥቃዕቲ ፈጸሞም ኣብ ልዕሊ ጸላኢ ክሳራ ኣውራጃም ነበሩ።

ምፍራስ ፊደረሽን ኢትዮጵያን ኤርትራን 14 ሕዳር 1962

ኢትዮጵያ ፊደረሽን ኣፍሪሳ ንኤርትራ ንምልሓቕ ኣብ እትጓየዩ ዝነበረት እዋን፡ ስርሒታት ተጋደልቲ ኣብ ከተማን ገጠርን እናበዘሐ፡ ስም ወዲ ዓዋተ ዝተወዓውዓሉ ግዜ ነበረ። ጸሓፊ ታሪኽ ኤርትራ 1941- 1962 ኣለምሰገድ ተስፋይ፡ “ኤርትራ ካብ ፊደረሽን ናብ ጎበጣን ሰውራን” ኣብ ዘርእስታ መጽሓፉ፡ ፊደረሽን ኣብ መጨርሻታ ብኸመይ ከምዝፈረሰ ብዝርዝር ኣስፊርዎ ኣሎ። ብመሰረትዚ ጽሑፍዚ፡ እቲ ስሩዕ ኣኼባታቱ ከካይድ ዝቐነዩ ባይቶ ኤርትራ ብ14 ሕዳር 1962 ልሙድ ስርሒ ከካይድ እዩ ተኣኪቡ። እንተኾነ ኣብ ከባቢ ህንጻ ባይቶ ኤርትራ ፍሉይ ነገር ይርከብ ነበረ። ብቐንያቱ ሰራዊት ኢትዮጵያ ንኣስመራ ክኸብባ ይርከብ ነይሩ። ነፈረቲ ውግእ እውን ኣብ ልዕሊ ቐንዲ ከተማታት ኤርትራ እናዘንበዩ ህዝቢ ከጨንቆ ቐንዩን እዩን። ኣብ ድሮታ ዕለት ከኣ፡ ጦር ሰራዊት ብረት እናወጣወጡን እናገቡብዎን፡ “እምቢ ያለ ሰው ጥይት ኣጉርሰው!” (“እምቢ ንዝበለ ጥይት ኣኾልሶ”) እናበሉ ንኣስመራ ኮለልዋ።

ንግሆ 14 ሕዳር፡ ኣብ ጂፕ ዝተወጥሑ ወተሃደራት ንጎደናታት ማእከል ኣስመራ ተቈጻጸሩዎ። ኣብ ፈቓዶ ኩርናዕ፡ ብረት ዝሓዙን ህልመት ዝወደዩን ወተሃደራትን ሰለይቲን ፖሊስን ዝርእ ኢሎም ነበሩ። ኣብ ትሕቲ ከምዚ ዓይነት ሃዋህው፡ ኣባላት ባይቶ ሰዕት 9:30 ቕ.ቐ. ናብ ኣደራሽ ኣተዉ። ዕድመ ዝተገብረሎም ሹማምንቲ ምምሕዳር ኤርትራን ፊደራልን፡ ከምኡውን ቐንሳላት ብሪጣንያ፡ ኣሜሪካን ፈረንሳን፡ ናይ ውሽጥን ወጻኢን ጋዜጠኛታትን ድማ ኣብ ናይ ተዓዘብቲ ቦታ ተቐመጡ። ካብቶም 68 ኣባላት ባይቶ 60 ኣብ መናብሮም

ክርክቡ ከለወ፡ ሓደ ብሞት ዝተፈልየ 7 ድማ ብዝተፈላለየ ምኽንያት ኣይተረኽቡን።

ልክዕ ሰዓት 10:35 ቅ.ቐ. ምክትል ኣቦ ምንበር ባይቶ ዲሚጥሮስ ኣብ ቦታኦም ተቐመጡ። ኣቦ-መንበር ባይቶ፡ ደጃዝማች ሓምድ ፈረጅ ኣብ መጥቃዕቲ ኣቕርዶት ቆሲሎም ስለዝነበሩ ናብቲ ባይቶ ኣይተመልሱን ዝነበሩ። ሰዓት 10:40 ቢትወደድ ኣስፍሃ ወልደሚካኤል ብሹዱሽተ ሰክረታሪታት፡ ጀነራል ተድላ ዑቕቢትን ካልኣት ዓበይቲ መኳንንትን ተዓጂቡ ኣተወ። ብኡ ንብኡ ኣስፍሃ ወደሳ ንጉስን ኢትዮጵያን ዝሕመረቱ ቃላት ድሕሪ ምዝራብ፡ ናብ ቀንዲ ዛዕባኡ ሰገረ።

“ ፈደረሽን ዚበሃል፡ ስሙ ኮነ ግብሩ፡ ካብ ታሪኽናን ባህልናን ዝረሓቐ፡ ንጸላእትና መሳርሒ ምበር ንሕዝብና ዘይጠቅም ምኳኑ ተረዲእና፡ ንሃገርና ናይ ምምሕያሽ ስጉምቲ ዘሎ ሓይልና ኣተሓባቢርና ምስራሕ ዝግባእ ክኸውን ከሎ፡ ሓደ ዝዓይነቱ ድርጅት ካብ ክልተ ቦታ ምቕም ሰብን፡ ሃብትን ብኸንቱ ምብኻን ዜኸትል ምኳኑ ተገንዚብና፡ ሓደ ኢትዮጵያዊ ዝኾነ ሕዝቢ ባዕዳውያን ዝሰርሕዎ ናይ ምምሕዳር ሓሳብ ዚኸተል፡ ሕብረቱን ሓድነቱን ብመሰረቱ ዚጉዳእ ምኳኑ ተረዲእና፡ ናይ ሕዝብና ሓሳብን ትምኒትን ገለጽቲ ብምኳን፡ ነዚ ፈደረሽን ዝተባህለ ስሙን ግብሩን ካብ ልዕሌና ገፊፍና ኣልዒልናዮ ኣሎና። ካብ ሎሚ ጀሚርና ምስ እኖና ኢትዮጵያ ብምምሕዳር ብምሉእ ተወሃሂድና ኣሎና።”

ኣስፍሃ ነዚ ምስ በለ፡ ካብቲ ኣደራሽ ድሙቕ ጣቕዒት ተሰምዑ። ብኸምዚ ባይቶ ውዳብ ሕቡራት ሃገራት ዝወሰኖ ፈደረሽን ኤርትራ ምስ ኢትዮጵያ ብበይናዊ ስጉምቲ መንግስቲ ኢትዮጵያ ፈረሰ። ባይቶ ኤርትራ ድምጺ ኣየሃበሉን። ሕቡራት ሃገራት ዝወሰኖ እውን ባይቶ ኤርትራ ከፍርሶ ስልጣን ኣይነበሮን። ሕቡራት ሃገራት ከኣ ውሳኔ ተጣሒሱ ኣይበለን። ብኣንጻሩ ኩለን ኣብ ኢትዮጵያ ዝነበሩ ኤምባሲታትን ቆንስላትን ብዘይካ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ፡ ብምኽንያት ምፍራስ ፈደረሽን ንመንግስቲ ኢትዮጵያ ዮሃናኦን ገለጸ። ፈደረሽን ብወግዒ ዝፈረሰሉ ብ14 ሕዳር 1962 ይኹን ምበር ንዓሰርተ ዓመታት እናተቑርመመ ክመጽእ ድሕሪ ምጽናሕዮ ሓመድ-ድብ ለቢሱ። የግዳስ እቶም ንቑሓት ሃገራውያን፡ ኢትዮጵያ “ፈደረሽን ብወግዒ ኣፍሪሰዮ” ክሳብ እትብሎም ኣይተጸበዩን። መግዛእቲ ንምጽራግ ዝጀመርዎ ቃልሲ ድሮ ዓመት ደፊኑ ነበረ።

ፊተነ ዕጥቃዊ ቃልሲ ካብ ባጽ ዕ ታሕሳስ 1962

ቀቕድሚ እዚ ፊተነዚ፡ ሓራካ ሓደ ሳልሕ መሓመድ ዘተባህለ ደንከላይ ብረት ክደሊ ናብ ሱዳን ልኢኻቶስ፡ ኣብ ከሳላ ተታሒዙ፡ ንኢትዮጵያ ተረኪቡ ኣብ ቤት ማእሰርቲ ባጸዕ ተሓይሩ ነበረ። ድሕርዚ፡ ብመሪሕነት ዑመር ናስር ሽምን መሓመድ ሰዒድ ሸምሲ ሓላፊ ናይ መኻዘንን ብረት ካብ መኻዚኖ ብምውሳድ፡ ብኣውቶቡስ ንፎሮ ብምኻድ፡ ኣብ ፎሮ ምስ ሰርጀንት ዳውድ ተጸንቢሮም

መደቦም ከተግብሩ ምድላዎት ገበሩ። እንተኾነ እዚ ሓሳብዚ ከይተፈጸመ ኢትዮጵያ ኣብ ኣባላት ፖሊስ ሃንደብታዊ ምቕይያር ስለዝገበረት ፈሺሉ ተረፈ። ድሕሪዚ ንካልኣይ ግዜ፡ ዑመር ናስር ሹም፡ ክልተ ሓደሽቲ ዋርድያታትን ሓደ እድሪስ ዝበሃል ተሓባባራይ ባዕል ታክሲን ኣዳልዩ ንሸምሲ፡ ጉምሕድ፡ ኢብራሂም ኣደም፡ ኣደም ዓሊን ሙሓመድ ሱሌማንን ኣብቲ መደበር ፖሊስ ክርከቡ፡ ዝተረፉ ድማ ኩትምያ ሓሊፎም ንኣጂፕ ኣብ ዘወስድ መገዲ ክጽንሑዎ ወሰነ። በዚ ድማ፡ ብረት ዝጸዓነት መኪና ሓዞም እናወጹ፡ ብመንጽርም ካልእ መኪና ስለዝመጸት ናይ ፖሊስ መሲሉዎም ድፋዕ ሓዙ። እታ መኪና ግን ናይ ሲቪል ኮይና ናብ ሕርጊጎ ሓለፈት። ኣብቲ ህሞትቲ ዑመር ናስር ኣብ ትሓቲ ቡንቶ ድፋዕ ሓዙ እንከሎ፡ ናብ ብጽቱ ከይተጸንበረ፡ ኣስጊሎም ገዲፎዎ ከዱ። ሸዑ እቶም ክልተ ዋርድያ ዝነበሩ ዑመር ከም ዝጠፍኦ ምስ ኣረጋገጹ ክጠራጠሩ ጀመሩ። ሙሓመድ ሰዒድ ሸምሲ ግን ክጸናንዮም ፈተነ። ኣብ ዓገምቦሳ ምስ በጽሑ ከኣ ንሸምሲ ዋርድያ ክንወጽእ ኢሎዎ፡ ሕራይ በሎም። ዋርድያ ዝቕይርዎም ሰባት ምስ መጹ ግን ኣይጸንሑዎምን። ሃዲሞም።

ድሕሪዚ በዓል ሸምሲ ኣንፈት መገዲም ንባርካ ክቕይሩ እኳ እንተሓሰቡ፡ ጉምሕድ ኣብ ዓሰብ ምስኡ ዝተሰማምዑ ሰባት ስለዝነበሩ መሪሕዎም ንኢራፋይለ ቀጸሉ። ኢራፋይለ ብፖሊስን ሰራዊትን ኣዕለቕሊቓ ጸንሓቶም። ብሰማይ ድማ ነፋሪት ትዝምቢ። ኮሎኔል ሙሓመድ ናስር ኣብ ዘዋደዶ ድብያ ኣተዉ። መራሒ መገድን ቀላሲን ናይዛ ጉጅለ ጉምሕድ እድሪስ ተወቓዕ ምስ ተሰውኦ ከኣ ፋሕ ብትን ኮነ። ዝግበር ስለዘይነበረ፡ ሸምሲ ምስ ዓሰርተ ብጽቱ ናብ የመን ወይ ስዑድያ ክሰግሩ መደቡ። ጸላኢ ግን ብሰራዊትን መራኽብን ገማግም ብሕሪ ተቐጽጺሩዎ ነበረ። በዚ ድማ ሸምሲ ምስ ክልተ ብጽቱ ኣብ ቡሪ ተሪፉ ካልኣት ቡብዝጥዓምም ንድሕሪት ተመልሱ። እንተኾነ ኣብ መገዲ መብዛሕትኦም ኣብ ኢድ ጸላኢ ወደቁ። እቲ ተሓቢኡ ዝነበረ ብረትውን ካብቲ ተሓቢእሉ ዝነበረ ቦታ ተፋሒሩ ወጸ። ካብቶም ዝተበገሱ ልዕሊ ዕስራ ዝኾኑ ኣባላት ፖሊስን ስቪልን ዑመር ናስር ሹም ናብ ጀብሃ ክጸንበር ከሎ፡ ሸምሲ ስዑዲ ዓረብ ኣትዩ ብጀብሃ ንታዕሊም ናብ ሶርያ ተላእኮ። ጉምሕድ እድሪስ ተሰዊኡ ዝተረፉ 4 ካብ ፖሊስ 13 ድማ ካብ ስቪል ተቐየዱ። ኣብዛ ናይ ታሕሳስ 1962 ፍጻመ ዝነበሩ፡ ዑመር ናስር ሹም፡ መሓምድ ሰዒድ ኢብራሂም ሸምሲ፡ ዑመር ከሊፋ፡ ዑስማን ኣደም፡ ድሕሪ እቶም ካብ ሱዳን ዝተዓስከሩ ኤርትራውያን ወተሃደራት፡ ናብ ሓምድ እድሪስ ዓዋተ ዝተጸንበሩ ምኹራት ኣባላት ፖሊስ እዮም።

ውግእ ዓንሰባ (ኣፍዓዩን) 11 መጋቢት 1963

ኣብ መስከረም 1962፡ ኣብ በርገሸሽ ብዝተገብረ ኣኼባ፡ መሓመድ ዑመር ዓብደላ (ኣቡ ጥያራ) መራሒ ናይ ሰራዊት ሓርነት ኮይኑ ድሕሪ ምምዛዙ፡

ተጋደልቲ ናብ ክልተ ጉጅለ ተመቐሉ። ኣቡ-ጥያራን ኣቡ-ሸነብን ዝመርሑዎ ጋንታ፡ ኣብ ከባቢ ናብ ጋሽ ክትንቀሳቐስ ከላ መሓመድ እድሪስን ዑመር እዛዝን ዝመርሑዎ ድማ ናብ ደብረ ሳላን ሮራ ማርያን ተንቀሳቐሱት። እዞን ክልተ ጉጅለ ድሕሪ ክልተ ወርሒ ኣብ ከባቢ ከርከቡት ክራኽቡ ተረዳዲኦን ነበሩ። ድሕሪዚ ጋንታ መሓመድ እድሪስ ሓጅን ዑመርን ብሰበር ናብ ማርያ ቀያሕ ንመለብሶ ወጸት። ሸዑ ካብ ደብረሳላ ተበጊሶም ንሮራ ማርያ ዝወጹ ባንዲራ ኤርትራ ሒዞም ዝንቀሳቐሱ ኣብ ከባቢ ገርቡት ተራእዮም ዝብል ወረ ናብ ንቐጣ ፖሊስ ሓልሓል በጽሑ።

እቶም ብሓለቓ ሓምሳ ኣብርሃ ዝምርሑ ፖሊስ፡ መራሒ መገዲ ሒዞም ኣሰር ኣሰር' ተጋደልቲ ሰዓቡ። ተጋደልቲ ካብ ማርያ ቀያሕ ብገለት ንዓድ ተኸሌስ ክሰግሩ፡ ዓንሰባ ክሳብ ዝረገጹ ፖሊስ ኣሰርም ኣሰርም ይስዕቡ ነበሩ። እቶም ተጋደልቲ ነዚ ምስ ተረድኡ ሓደ ነገር ክገብሩ ወሰኑ። መራሒ እቲ ኣሃዱ መሓመድ እድሪስ ሓጅ፡ ኣብ ክንዲ ኣብ በሪኽ፡ ኣብ ናብ ቆጽሊ ተኸዲኖም ተመሳሲሎም ነቶም ፖሊስ ክጽበይዎም ወሰነ። ሃንደበት ኣብ ማእከሎም ምስ ኣተዉ ድማ ሓደጋ ወደቐዎም። ኣብቲ ድብዳቤ ንሓለቓ ሓምሳ ኣብርሃ ወሲኽካ 6 ተቐቲሎም፡ መራሒ መገዲ ዝነበረ ስቪልን ክልተ ፖሊስን ቆሰሉ። ኣብዛ ናይ መጋቢት 1963 ግጥም፡ ተጋደልቲ ጠበናጁ ናይ ፖሊስ ሰሊቦም ክብገሱ ከለዉ፡ ነታ ስርሒት ዝመርሖ መሓመድ እድሪስ ሓጅ፡ ካብቶም ተወጊኦም ዝነበሩ ፖሊስ ብዝተተኩሱት ጥይት ተወቐዑ፡ ኣብ ኣፍዕዩን ተሰውኡ። ኣብኡ ድማ ተቐብረ። ዝተረፉ ተጋደልቲ፡ ብዑመር እዛዝ ተመሪሖም ነተን ዝሰለቡዎን 9 ብረትን ጠያይትን ሒዞም ንማርያ ጸላም ወረዱ።